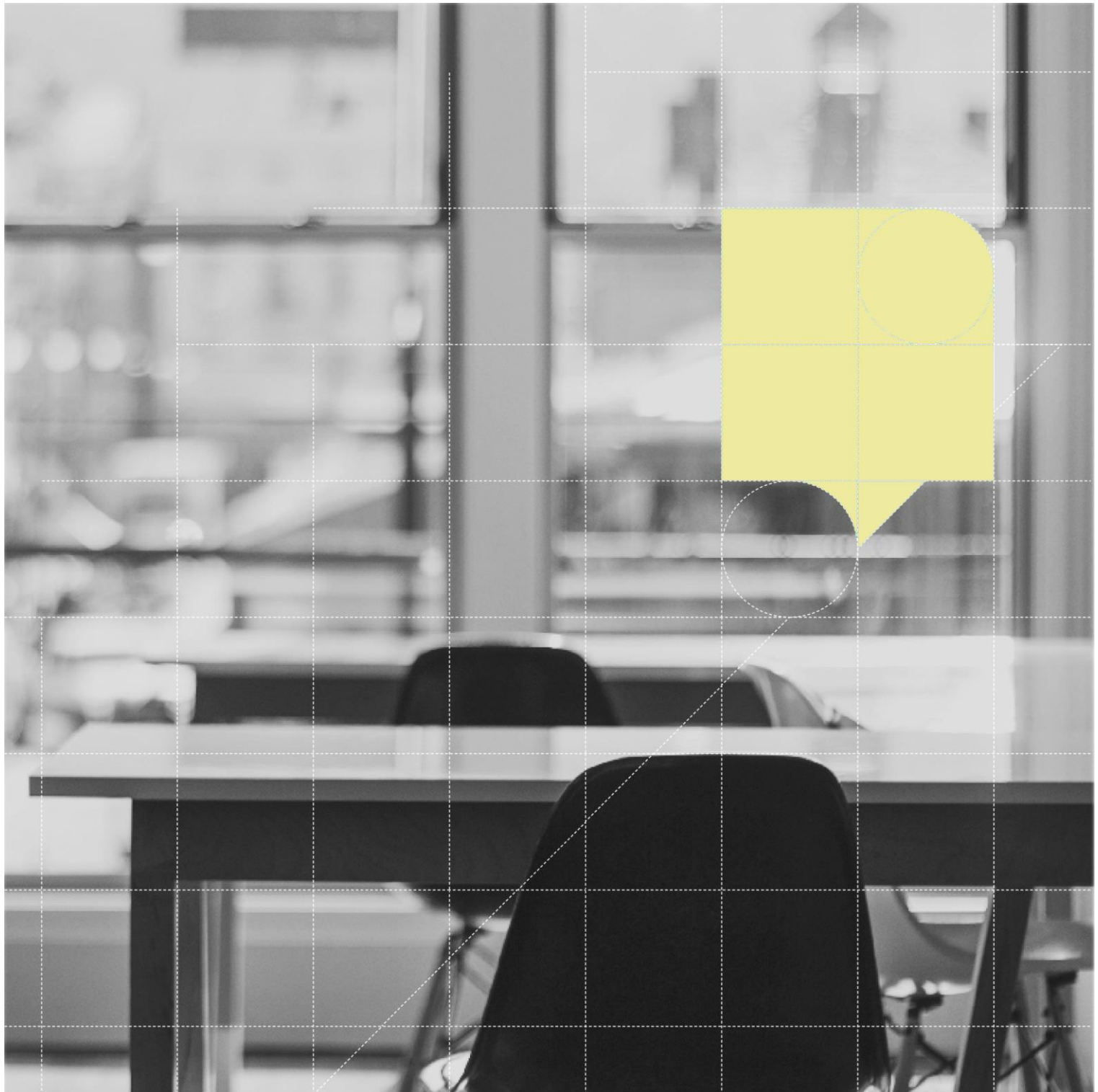

Regelrådets uttalelse

Om: **Regulering av fisket etter kveite og breiflabb 2025**

Ansvarlig: **Fiskeridirektoratet**

Regelrådets konklusjon: **Utredningen har svakheter**

Fiskeridirektoratet

Deres ref.:

25/1185-1

Vår ref.:

2025/68

Vår saksbehandler:

Bendik Dalene

Dato:

11.03.2025

Uttalelse

Om: **Regulering av fisket etter kveite og breiflabb 2025**

Konklusjon: **Utredningen har svakheter**

Regelrådets samlede vurdering av forslaget

Fiskeridirektoratet har sendt på høring forslag om nye reguleringer for fisket etter kveite og breiflabb i 2025, med formål om å redusere fisketrykket og sikre bærekraftig forvaltning. Forslagene vil i betydelig grad påvirke berørt fiskerinæring. Regelrådet mener at utredningen har svakheter.

Utredningen beskriver problemet og målet med reguleringen tydelig. Regelrådet mener likevel at det kunne vært sagt noe mer om mulige geografiske variasjoner, særlig i området nord for 62 grader nord.

Vurderingene av alternative tiltak er begrenset, men direktoratet åpner samtidig for innspill på alle punkter. Dette tilsier at direktoratet er positiv til innspill fra næringen. Videre er beskrivelsen av berørt næringsliv og dette fiskets betydning for ulike grupper etter Regelrådets vurdering mangelfull.

Virkningene for næringslivet er ikke tilstrekkelig utredet. Det gis en kvalitativ vurdering av konsekvensene, men ingen konkret tallfesting av kostnader, administrative byrder eller økonomiske effekter. Regelrådet mener dette er informasjon som burde vært sammenstilt. Regelrådet stiller også spørsmål ved behovet for redskapsbegrensninger utover de foreslåtte kvotene.

På de neste sidene kan du lese mer om Regelrådets vurderinger.

Ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Med vennlig hilsen

Gry Agnete Alsos
leder av Regelrådet

1 Om forslaget som er sendt på høring

Fiskeridirektoratet har sendt på høring et forslag om regulering av fisket etter kveite og breiflabb for 2025. Formålet med reguleringene er å begrense fisketrykket på begge arter og sikre en bærekraftig forvaltning i tråd med nyere bestandsvurderinger fra Havforskningsinstituttet.

Høringen omfatter flere tiltak for både kommersielt fiskeri, fritidsfiske og turistfiske. Forslagene inkluderer blant annet innføring av kvoter og redskapsbegrensninger i kommersielt fiske nord for 62°N, samt forbud mot direktefiske etter kveite sør for 62°N for å gjenoppbygge bestanden.

Det foreslås også strengere begrensninger for fritids- og turistfisket, inkludert redskapsbegrensninger og besittelsesgrenser. Direktoratet foreslår også utvidelse av fredningsperioder og innstramming av bifangstreguleringer.

Bakgrunnen for forslaget er økt beskatning av kveite og breiflabb, redusert fangst per enhet innsats og behovet for en føre-var-tilnærming i forvaltningen av disse artene. Høringen ber om innspill om hvordan reguleringene kan tilpasses for å balansere bærekraft og næringsinteresser.

2 Regelrådets mandat og prioritering

Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk, jf. vedtekter for Regelrådet § 1. Rådet gir rådgivende skriftlige uttalelser ved høring.

Regelrådet skal vurdere utformingen av forslag til nytt eller endret regelverk, både lover og forskrifter som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold, jf. vedtektene § 2 første ledd. Rådet står fritt til å prioritere hvilke saker vi gir uttalelser til.

2.1 Hvorfor Regelrådet har valgt å uttale seg om saken

Regelrådet har valgt å uttale seg om saken fordi reguleringene av fisket etter kveite og breiflabb vil ha betydelige økonomiske og administrative konsekvenser for næringslivet, særlig for små og mellomstore fartøy og mottaksanlegg. Forslaget innebærer strengere innsatsreguleringer, redskapsbegrensninger og kvoter, noe som kan føre til økte driftskostnader, lengre tidsbruk per fangstkvote og redusert fleksibilitet for fiskerne. Videre kan endringene medføre økte rapporteringskrav. Regelrådet anser det derfor som viktig å vurdere om reguleringene er forholdsmessige, om konsekvensene for næringslivet er tilstrekkelig utredet, og om regelverket sikrer rettferdige konkurransevilkår.

3 Regelrådets vurdering av utredningen

Ifølge Regelrådets vedtekter § 2 første ledd skal Regelrådet ta stilling til om det er gjennomført konsekvensvurderinger etter de krav som utredningsinstruksen stiller, og om virkningene for næringslivet er tilstrekkelig kartlagt. Regelrådets uttalelser tar særlig utgangspunkt i kravene til innhold i beslutningsgrunnlaget i utredningsinstruksens punkt 2-1 Minimumskravene til utredning og punkt 2-2 Omfang og grundighet.

3.1 Beskrivelse av problemet og målet med forslaget

Utredningen beskriver problemstillingen relativt klart ved å vise til økt beskatning av kveite og breiflabb, redusert fangst per enhet innsats og behovet for en bærekraftig forvaltning av

bestandene. Det er godt dokumentert at fisketrykket har økt, særlig nord for 62°N, og at det er behov for reguleringstiltak for å sikre bestandene på lang sikt. Samtidig mener Regelrådet det kunne vært påpekt om problemet gjør seg like gjeldende overalt, særlig i forvaltningsområdet nord for 62 grader nord.

Målet med reguleringen er tydelig formulert som en føre-var-tilnærming for å redusere fisketrykket og sikre en bærekraftig forvaltning av fiskeressursene.

3.2 Utredning av alternative tiltak

Utredningen vurderer i hovedsak variasjoner innenfor de foreslåtte hovedtiltakene, som kvotebegrensninger, redskapsrestriksjoner og fredningsperioder, men det er i liten grad vurdert reelle alternativer til denne reguleringsformen. Det fremgår ikke av høringsnotatet at det har vært en bredere gjennomgang av andre mulige tilnærminger som også kunne være egnet til å oppnå målet om bærekraftig forvaltning. Regelrådet etterlyser også hvilke vurderinger som ligger til grunn for å bruke både regulering av kvote, fangstperiode og fangstmetode samtidig.

3.3 Beskrivelse av berørt næringsliv

Utredningen viser til kommersiell kystfiskeflåte og turistfiskeaktører som berørte næringer, men beskrivelsen av næringslivet er begrenset. Det gis informasjon om hvor mye kveite og breiflabb som ble landet i 2024, samt en delvis oversikt over antall fartøy som er aktive i fisket. Det blir nevnt at enkelte fartøy er spesialisert på kveitefiske. Ut over dette er det i liten grad en detaljert oversikt over antall berørte virksomheter, sysselsetting, omsetning eller økonomisk betydning av fisket. Utredningen kunne med fordel beskrevet hvilke aktører som blir berørt i turistfiskerier. Regelrådet mener direktoratet kunne sagt noe om særlig de spesialiserte fiskernes mulighet til å gå over til annet fiske.

3.4 Utredning av virkninger for næringslivet

Høringsnotatet omtaler hvilke aktører som blir berørt av de foreslåtte reguleringene, men utredningen av virkningene for næringslivet er begrenset. Det er en kvalitativ vurdering av hvordan tiltakene kan påvirke fisket, men det mangler konkret tallfesting av kostnader og økonomiske konsekvenser. Det gis ingen presise anslag for inntektsbortfall, økte driftskostnader eller administrative byrder for de berørte aktørene. Det er heller ikke tatt stilling til hvordan reguleringene vil påvirke sysselsetting og lønnsomhet. Regelrådet mener at utredningen kunne gått mer inn på virkningene for fiskemottakene og videreføring.

3.5 Forutsetninger for en vellykket gjennomføring for næringslivet

Utredningsinstruksen stiller krav om å identifisere sentrale faktorer som kan påvirke tiltakets suksess, som gjennomføringsstrategier, behov for informasjonstiltak eller veiledning for de berørte aktørene. Regelrådet mener Fiskeridirektoratet kunne vært tydeligere på hvordan sikre at undermåls kveite ikke blir en del av fangsten, gitt problemet som er tilknyttet dette i dag.

4 Prinsipper for god regulering av næringslivet

Regelrådet skal følge den faglige utviklingen og praksis på områdene regelforenkling og regulering, og gi informasjon og generell veiledning som fremmer effektiv regulering, jf. vedtektene § 2 fjerde ledd. I dette arbeidet ser Regelrådet blant annet til bestepraksis i Norge og arbeidet med god regulering i andre land. Regelrådet ser også hen til reglene om tidlig involvering av berørte i utredningsinstruksen punkt 3-1.

4.1 Særskilt vurdering av hensynet til små virksomheter

De fleste virksomheter i Norge er små virksomheter, og disse bidrar i stor grad til den samlede verdiskapningen. Regelrådet jobber for å øke bevisstheten om at tiltak kan påvirke små virksomheter annerledes enn store virksomheter. For eksempel kan administrative oppgaver pålagt gjennom regelverk være mer krevende for små enn for store virksomheter.

Fiskeridirektoratet viser til at det ikke er åpenbar sammenheng mellom fartøystørrelse og mengde fangst av kveite og breiflabb. Direktoratet nevner at en mulighet kunne vært kvotegrenser basert på fartøystørrelse. Det er en svakhet at virkningene for fiskemottakene ikke er vurdert, og at det generelt i liten grad gis oversikt over antall berørte virksomheter, sysselsetting, omsetning eller økonomisk betydning av fisket.

4.2 Involvering av berørt næringsliv i regelverksprosessen

Fiskeridirektoratet viser til innspill de har mottatt både fra fiskere og fra turistfiskerier. Regelrådet finner det positivt at direktoratet har tatt med innspill fra berørte i regelverksprosessen. I tillegg ber direktoratet gjennomgående om innspill. Dette tilsier at direktoratet vil vektlegge de berørtes syn på forslagene. Berørt næringsliv vil ofte komme med svært nyttige innspill ved utformingen av nytt regelverk, og Regelrådet anbefaler direktoratet å opprettholde nær kontakt med næringen. Dette inkluderer under arbeid med utredninger, da dette kan belyse problemstillinger ved nye forslag.

5 Er forslaget utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet?

Fiskeridirektoratet åpner i høringen for innspill til samtlige forslag. Dette gjør at det på flere punkter er uklart hva de reelle regelverksendringene vil bli. Dersom en legger til grunn direktoratets egne forslag mener imidlertid Regelrådet at regelverket ikke nødvendigvis er utformet til en relativt sett lav kostnad for næringslivet. Dette gjelder eksempelvis foreslått redskapsreduksjon, i stedet for kun en kvotebegrensning.

Følgende rådsmedlemmer deltok i behandlingen av denne saken: Gry Agnete Alsos, Just Hjalmar Johansen, Bjørn Sjørgård, Malin Arve, Christine Lundberg Larsen og Finn Arnesen.